

Koszalin i chleb

dla tej grupy zawodowej. Pan Jan najpierw został oskarżony o wyprodukowanie chleba, który szkodził zdrowiu klientów, w tym kolonii harcerskiej. Przyszła czarna dzień – 7 lipca 1950 r. W protokole czytamy, że w obecności dwóch przedstawicieli PSS „Pionier” oraz podprokuratora dokonano przejęcia piekarni wraz z całym majątkiem. Spis ruchomości obejmuje 25 pozycji, m.in. mieszkarka do ciasta, dzielnarka do bułek, wagi, łopaty, pięć lamp elektrycznych, stoły oraz... spluwaczkę. Przejęto też towar (sześć pozycji) w tym mąkę, sól, węgiel. Ruchomości to 14 pozycji (stoły, regały sklepowe, piec kaflowy przenośny grzewczy, apteczka, aparat telefoniczny). Spisano także stany liczników elektrycznych. Piekarz musiał zapłacić olbrzymi domiar podatkowy.

Państwo Ćwikowie zostali tylko w mieszkaniu nad firmą. I to tam pewnego dnia odwiedziły ich dwie kobiety w średnim wieku. – To były Niemki – mówi z przejęciem pani Krystyna. – Powiedziały, że one tu mieszkały, należał do nich cały dom, poznały nawet męża i mówiły, że pamiętają, jak woził chleb do Jamna. Obejrzały wszystko, także mieszkanie. Nigdy więcej nikt się z nami nie kontaktował.

Mogły to być córki piekarza Paula Döringa – Elisabeth i Alice. A pan Jan kilkakrotnie zwracał się z prośbą o zwrot piekarni przy Zwycięstwa 36, ale zawsze otrzymywał odpowiedź odmowną i uzasadnienie, że lokal jest w użytkowaniu jednostki społecznej. On sam widział puste szyby sklepu i nieczynną piekarnię.

Rodzina jednak zobowiązywała i Jan Ćwik przeniósł się do Kołobrzegu, gdzie dzierżawił piekarnię.

– Ale nie podobało się tam nam, woleliśmy Koszalin – przyznaje dzisiaj żona. – Zaczęliśmy prowadzić piekarnię przy ul. Młyńskiej. Zaczynaliśmy tam od zera, bo przy Zwycięstwa zostało wszystko, całe wyposażenie.

Włączyli się w życie miasta. Pani Krystyna została chrześną sztandarą Cechu Rzemiosł Różnych i sztandar ten przechowywali w domu, bo Jan był sekretarzem cechu. Siostra Krystyny – Stefania Tomaszewska (zmarła w 2020 r. – red.) wprowadziła ich w świat artystyczny. Była aktorką w Teatrze Propozycji „Dialog”, państwo Ćwikowie znali więc mnóstwo osób z tego kręgu. – W tym wspinała, niezwykłą Henrykę Rodkiewicz, która mieszkała niedaleko nas – zaznacza nasza rozmówczyni.

W 1971 roku Jan Ćwik zachorował i zmarł. Zakład

Legitymacja mistrzowska Krystyny Ćwik

przejęła żona. Zdała egzaminy mistrzowskie, zdobywając tytuły mistrza piekarnictwa i cukiernika. Miała też uprawnienia do uczenia młodych kandydatów na piekarzy i, jak to się wówczas mówiło, „wyzwalania” czeladników.

– Lubiałam ten zawód – mówi dzisiaj, kiedy od dawna jest na emeryturze. – To zawsze była ciężka praca, zaczynała się o godzinie 5 rano. Ale do naszej piekarni zawsze były kolejki, mieliśmy stałych klientów. Nigdy nie pomyślałam o innym zawodzie. Receptury mieliśmy swoje, poza tym w pierwszych latach piekarze pomagali sobie, przekazywali receptury na pieczywo. W ogóle ludzie jakoś bardziej trzymali się razem, spotykaliśmy się, spędzaliśmy wspólnie czas. Dziś chleb piecze się według innych receptur, nie każdy mi smakuje. Inaczej też się pracuje. My wtedy baliśmy się każdego nieznanego klienta, bo mogła to być kontrola. Rzemieślnicy byli stale na cenzurowanym, stale pod okiem władzy. Mieliśmy troje dzieci, ale żadne nie poszło w nasze ślady. Dzisiaj jest ze mną już tylko córka. Choć tak wielu przyjaciół ze środowiska rzemieślniczego, artystycznego, członków rodziny odeszło – nadal utrzymuję kontakt z tymi, którzy są.

Czy wieloletnia „piekarka” i żona piekarza piekła coś w domu? Niekoniecznie. – Na emeryturze pieklam, ale jedno ciasto – przyznaje z uśmiechem. – Wnuki zawsze prosiły o placek drożdżowy. Ale ja zawsze najbardziej lubiałam napoleonki, których też nie robiłam, tylko nasi pracownicy.

Tak się potoczyły losy piekarni przy głównej ulicy i pierwszego powojennego polskiego piekarza. Co dzisiaj o tych latach mówi Krystyna Ćwik? – Wspaniałe wspomnienia, choć mieliśmy ciężkie życie. Ale trzeba się cieszyć każdym dniem – odpowiada pogodnie.

Krystyna Ćwik obecnie

Budynek przy Neuettosstrasse 39 (dzisiaj ul. Zwycięstwa 36) – stan z roku 1975

